

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.
Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

A Gyermek halandósága.

Deklamáló tanítók és tanácsadó apák hangszálaikat megrezgetve hivatkoznak a kamaszodó fiuk előtt, mikor ezek már bontogatni kezdik szárnyaikat, arra az ádáz életküzdelemre, melynek hevébe nemsokára bele fogja őket ragadni az ár.

Ez a közhelylyé vált frázis jutott az eszünkbe, mikor rá gondoltunk az ártatlan kisdedek tömeges pusztulására; arra a nagy gonoszságra, melylyel az enyészet megöli azokat, a kiknek az élet még élvezet és öröm volna és nem a kínzó gondok végtelen sorozata. Arra gondoltunk, hogy ez a sokat emlegetett életküzdelem nem akkor kezdődik, mikor az ifju kilép a gondozó kezek utmutató vezetéséről, hanem kezdődik már a bölcsőnél, abban a pillanatban, mikor az egyén a világra jön. Az ártatlan életnek támad a legtöbb ellensége, a gyengeség ellen kerekedik fel a legnagyobb erőszak, a kicsinyek életét környezi a legtöbb veszély.

Természetes, hogy nem a vagyonos emberek gyermekeiről van szó, hanem szólnunk azokról, kiknek szülő-

it elfoglalja az élet gondja és nincs módjukban vigyázni a gyenge sarj életére. A szegény ember gyermekét fenyegeti a sok baj, az ellenségek egész raja, melyek küzdéssé teszik számára az életet már akkor, mikor a világra jön. És az ellenségek között a leghatalmasabbak, melyek folyton leskelődnek, ólálkodnak az apró emberekre, a véletlen és a gonoszság,

A gyermekhalandóság a közegészségügyi rendszabályok hiánya, vagy a létező intézkedések figyelmen kívül hagyása mellett, különösen e két tényezőnek hatása alatt emelkedik nálunk oly ijesztő mértékben. A halotti anyakönyvek szomorú tanúi annak a nagy pusztításnak, melyet a halál véghez visz a gyermekek körében. A heti halálesetek háromnegyede gyermekhalál, mely a kisdedeket négy esztendő korukig pusztítja a legnagyobb mértékben.

A lapok hasábjain pedig naponként olvashatók azok a szomorú apró hírek, melyek egy-egy gyenge élet elmúlásáról beszélnek, a kiket kiragad az életből a sokféle szerencsétlenség pusztítása. Kocsi által történt elgázolás, tüzhatal, vízbefulás stb. mint fenyege-

tő rém a szegény ember kicsinyeinek életére. A szülők idejét leköti a megélhetés-harcza, gyermekeiket kénytelenek magukra hagyni, kiváltképpen a falubeli földmives emberek, és ezekben az őrizetlen pillanatokban következik be a katasztrófa, hogy szedje áldozatait. Hiába sürgetik a gyermekmenhelyeket, a gyermekvédelmet, — ijesztő módon kevés történik nálunk ezen a téren. A minthogy falvainkban is ritka a gyermekmenhely. Átlag minden ötödikre, vagy tán még kisebb az arány, jut egy-egy intézet, a hol gondoskodnak, vigyáznak a kicsinyekre, a kiket szülőik nem részesíthetnek kellő felügyeletben. Ez az oka azután annak a tömeges pusztulásnak, melyet a véletlen szerencsétlenségek véghez visznek köztük és egyebek közt ez is hátráltatja a népesség szaporodását.

— A bűn mely szintén rátör a kicsinyek életére, rendszeren kuruzsló vén asszonyok képében érvényesül. Telepeik vannak, székhelyeik, a hol nyílt üzleteket tartanak. Hiressé vált a főváros mellett egy sváb falu, ahova bukott hölgyek rejtegetik erkölcsatlenségeik kompromitáló tanujeleit. Az egyáltalában szükségtelen, vagy a már

Átmenetek.

Irtá: Verner László.

Első stádium.

Gizike pompás, aranyos baba.

Kis pofók képe van. Csipkés főkötője mögül szeliden simul ki aranszinű haja. Sohasem sir. Mindig mosolyog. Arzán hajnalpiros sugár sütkezézik, mi a ráczuppanó csókoktól lesz pirosabb. Szelid kék szeme oly szépen beszél. Ah, mily sokat is értenek e tekintet alatt a papa, meg a mama.

— Látod papus, Gizuezi engem szeret jobban látod, rám néz!

— Látom. De most! Ugy-e Gizuezi, engem szeretsz? Szólj! Mondd, aranyos bábé, szólj.

— Gizuezi még nagyobbra tagítja mo-

solygó szemét. Hatalmas diplomata. Egy arca felett elszálló légy után pillant, így odázza el a választ.

Most a papuska babutgatja. Három szobán sétál végig s ringatja karján a kicsi babát, a kincset.

Mikor a harmadik szobába ér, elmaradt tőle a feleség. Hirtelen végig pillant aztán nagy esókkal zárja le kis időre a baba szemeit.

— Szakasztott az anyja, — dörmögé édes szeretettel.

Aztán visszamegy a feleségéhez. Csöndesen ölébe rakja a kis terhet.

— No legyen most a tied egy kicsinyt. Akkor meg a feleség meg végig a szobán. Hirtelen végig pillant, s friss esókkal szerzi meg az apját.

— Szakasztott az apja, — merül el

boldogságában. És ragyog a boldogságtól. Én még látom a boldog anya feje körül az arany holdat is, a mivel a szenteket festik a piktorok.

Második stádium.

Gizuezi kibujt már a pólyából. Már ötször kapott kriszkindlit. Még mindig olyan aranyos, sőt talán aranyosabb. Csupa ész, csupa szellem! Iskolába jár, aztán tele rakja ott sok széppel azt a kis okos fejét.

— Ah, mily szép vonásai vannak. Nézd azt az á-t, mily szabályos, mily okos, édes.

— Nézd a kicsi kacsóját! Hogy elmaszatozta a kis malacz. Csupa igyekezetből.

— Gizi pompás gyerek!

— Gizi talentum!

— Gizi genie!

— Öröme életünknek!

Olcsó árak!

NŐI ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZ
Előre haladott idény miatt az összes téli árak
mélyen leszállított árban árusítatnak el.
HEISLER FERENCZ és TÁRSA divatáruháza a Békához SZIGETVÁROTT.

Portos kiszolgálás!

fölösleges kisdetek ott azután jó helyen vannak. Ott van az az út, mely a csillagok felé vezet. Mákonyt a sírórívó babának, verést a futkározó kicsinyeknek, rossz táplálékot valamennyinek és megvan a kívánt hatás.

E mellett persze az élet eloltására irányuló preventív intézkedéseket se lehet említetlenül hagyni. Az angyalcsinálás, az élet előlése még világra jötte előtt szinte hihetetlen mértékben végzi üzemeltet. Tekintve, hogy könyvebben kikerüli a büntető hatóságok figyelmét, könyebb és kevesebb kockázattal jár.

Nálunk is, mint Franciaországban, egy gyermekrendszer, vagy kétgyermek rendszer hívei és számtalan falura akadánk, kiváltképp a protestáns hitfelekezeti községek között, melyekben a zsidó korcsmárost kivéve, nem találunk oly családra, hol több volna egy gyermeknél. És ebben nem az önmegtartóztatás, a Malthus-féle, „moral restraint”, hanem a bűn játssza a szerepet.

A szegénység nem fékezi a pro-gativ erőt, tapasztalás szerint inkább a vagyon. A gyermekek kevés száma néhol és az általános nagymérvű gyermekhalandóság a közegészségügy hiányai mellett azoknak a rettenetes üzemeknek tudható be, melyeket véghez visz a bűn és annak a sokszerencsétlenségnek, melyet előidéz a gondatlanság és a felügyelet hiánya.

Az intéző köröknek nem volna szabad ily bűnös hanyagságot tanusítani, mikor Magyarország népessége forog kérdésben, az emberanyag, ez a becses töke. A míg nemzetelek vannak a világon különböző érdekek által elválasztva, szembeállítva — addig egy nemzetre sincs oly elsőrendű feladat, mint megvédeni tagjainak életét és szaporítani tagjai számát.

Szigetvár nevezetességei.

A történelmi mult.

Fényes mint a nap s még sem látjuk; lelkesítő és mégsem lelkesedünk rajta; tanulságos és mégsem okolunk belőle, hanem csak ajkunkon hordjuk.

Egész irodalma van már Szigetvárnak és Zrínyinek, mégis a róluk szóló sok könyv közül alig találunk többet Némethi Béla „Szigetvár története” c. művénel e város falai között s ezt is csak azért, mert megjelenésekor ajándékol kapták többen. Azonban csak kevesen olvasták. Hiszen hatalmas, komoly munka ez, mely egyelőre részletesen földeríti Szigetvár multját! És a kártyaforgatásban kifáradt közünk nem tudja végig levelezni, füsttől megrontott szemünk fáj, ha olvassuk! Hat inkább nem olvassuk s nem tanuljuk meg belőle történetünket.

De ez azért nem akadályoz bennünket, hogy a történelmi multra hivatkozzunk, azt folyton hirdessük és fennen emlegessük. Egyetemes érv, végső ok s kiapadhatatlan forrás a történelmi mult mindnyájunk számára.

Aranyszáju szónokunk a történelmi multat szegelte annak idején a kultuszminiszter melléne, mikor a polg. iskola végett küldöttségben jártak. És mikor e város örök szegényére egy osztrák csónakot Szigetvár névre kereszteltek, a történelmi multról szintén szó esett. Ha kitünőség érkezik hozzánk, a történelmi multon épül föl az üdvözlő és bucsuzó beszéd. Eötvös Károlyt, a Vörösmarty emlékünnepre egybegyűlt vendégeket a történelmi mult kezelői vezették és kalauzolták. A történelmi mult az oka annak, hogy az olvasó-egylet rongyos zászlaja helyett nem vesz újat. A történelmi multban gyökerezik a Párizsi nagy aruház azon joga, hogy fölaggatott áruival a járó-kelők kalapját leverje. A történelmi mult példáján sarkal az is, hogy a gyalogutakról a sarat és jeget a világ minden kincséért sem tisztogatnák le. Hogy Brigovác rendőrbácsi Eszék-re menet elaludt s tolonczát elszalasztotta,

az is nyilván a történelmi mult következménye. Ebből folyik az is, hogy a kaszinó a minőségi magaslatról, melyre tavalyi közgyűlésén emeltetett, az idén lehanyatlott. Ime a történelmi mult mekkora tiszteletben áll előttünk. Fájdalomtól sebzett szívvel jelentem, hogy e tisztelet még fokozódik a jövőben. Újévkor a történelmi mult nevében fog Pál Józsi pártfogóihoz beköszönteni, a képményseprők dalában ez a motívum szintén majd érvényesül, a kiflikbe 1566. szept. 7. leszen benyomva, emlékkönyvekbe erről a témáról is szabad lesz írni s a helybeli közvélemény a történelmi mult érdekéből haladó párti jelöltet állít a legközelebbi választáskor.

De nem tréfálok tovább. Lépten-nyomon emlegetjük a történelmi multat anélkül, hogy azt igazán ismernők, tanítását szívünkbe véssük s utmutatása szerint cselekednénk. Küzdelmes, vérrel megszentelt, önáldozatokkal teli, nemes példáktól ragyogó ez a mult s mi annyi áldozatra sem vagyunk képesek, hogy általánosságban megismerjük s a hozzánk jövő vendéget legalább tájékoztatni tudnók felőle annyira, amennyire e történelmi mult jelentősége megérdemli s mennyit tudni kötelességünk.

Két kis történetet olvastam egyszer, mindkettő a történelmi mult emlékének megbecsüléséről szól. Elmondom őket, hadd lássa példájából mindenki, mekkora különbségek vannak a történelmi mult kultuszában.

Van a felvidéken egy nagy uradalom s azon volt egy kastély. Rákóczy Ferenc felsőges fejedelmünk kastélya volt, melyben küzdelmes életének egy-két boldog napját töltötte. Az uradalom vasutat szándékozott építeni, mely a régi romokon ment volna át. Valami öreg gazdatisztje figyelmeztette az uraságot, hogy vétek a kegyelet ellen lerombolni a régi kastélyt. Az uraság egyszerűen azt mondta, hogy 5000 frtot megtakarít így. S una vonat robog a Rákóczy kastély helyén. Ilyen a mi kegyeletünk is.

A másik történet is a felvidékről való,

— Oh, kedves muczus, mennyire ismered!

— Oh, piczi, cukros, lehet e más a te leányod?

Harmadik stádium.

Giziből Giza lett. Még jobban látszik, mily bőkezűen bánt a természet vele. Aranyfárteit bokáig növesztette, kecses ujjai nem görbülnek el a zongora billentyűin. Most már nem olyan herezig, olyan mosolygós. Homlokáról komoly gondolatok nyerne kifejezést. Az utcán nem bámul el csacskamódra. Figyelmes, előzőkeny, de ritkán derül ki arcza. Dukál is. Most jár tánciskolába s a héten játszott, mint műkedvelő. Sokszor ki akar ömleni kacjából a nagy boldogság, egy vídám kacjában is oly jó lenne megkönnyíteni telkét, de lehetetlen, mit szólnak neveléséről.

Ma-holnap hosszú ruhát ölt, elvégzi a leánygymnásiumot, agyában megfordul olyan gondolat is: bálkirályné lesz, neki tudnia kell, mit cselekszik. S komoly marad és büszke. Iskolába jön, iskolába megy. Nem tekint fel soha.

Ha ismerős jó, szerényen elmondja a „Jó napot”-ját, de a legtöbbször ő várja ki előbb a másik ajkáról.

Negyedik stádium.

Ah, a legszebb stádium! Gizucza már se nem Gizi, se nem Giza, de Gizella nagysám. Hogy az utolsó évet a nevelésben végzö, annak is kerek két hónapja.

Azóta hosszú ruhát öltött, a szobában legnagyobb kedvelője az ablaknak, hamiskásan tud kacagni, de legnagyobb mulatsága dévajkodni a hírtelő urfiak bókjaín. Azt sem mondhatnók, hogy a kardesörgést unja. De nem ám!

Hogy törnek kegyeért a férfiak. Hogy lesz ellenségé jó barát, ha ő valamelyikkel többit „foglalkozott”

Neki ez olyan regényes, olyan szép.

Azok a regények, mennyi szép is van azokban:

Béla meg olyan ügyes azok kiválasztásában. Apróra ismeri az izlését! Azt a szelid, odaadó szerelmet olvassa legtöbbször, melyért — ah! hihetőleg — Béla föláldozza életét.

No, ezért megkínódom. S ügyesen elparirozza a Béla ostromát, aki reményt, vesztve marad el s kezdi másnak hordani a regényeket, melyből csakhamar. Belára nézve, a házaset regénye kezdődik — mással.

S Gizella nagysám arcza elborul, szive elkezd vergődni, mégis ő vesztett a csatában.

Hja, a csatában vannak győzők és legyőzöttek.

Ebben a háboruban azonban tán mindkét fel vesztett. De sebj! Bala helyett van husz. Dus választék. Van köztük szöke, barna, göndör és szöghaju, vidám és szörközött, jó parthie és nulla. Csak hogy Gizella nagysám nem tudja azt, hogy ezek egyike sem akar nőszülni. Mikor kivető a halot elmenekül a zsákmány, egyre gyérül, fogy, mint a nap melege közeledő ősszel.

Ötödik stádium.

Gizella még mindig szépség. Ünnepeit bálkirálynő. Szerepel mindonüti, a hol szerepelni lehet, de már ismeri, milyenek azok a naiv lányok. A milyen ő volt hajdan. Hogy mosolyog elhez. Mikor a regények nyomán érezte, hogy van tiszta szerelem, hogy az a föld menyország, hogy a nélkül sivar az élet, hogy m dekony minden élvezet.

— Ah, mily naivítás es mennyire viszkakivánja. De nem jön . . .!

A platonikus szerelem, délibabos költői agyrém, melyről beszélhetnek ök is, de nem tudja hinni.

a nyomorult ruthén népről szól. Két fa áll a Latorcza mentén közel az ország szélhez. Kétszáz éves mindkettő s a hagyomány szerint innét tekintett vissza utoljára könnyes szemmel szegény hazájára Rákóczy Ferencz.

A Latorczát szabályozni mérnökök jöttek a vidékre s a szabályozási terv szerint a két fának pusztulnia kellett. Mikor ezt megtudta a nyomorult ruthén nép, bement a munkálatot vezető főmérnökhöz s kérte, hogy hagyják meg a fákat. Nyomatékkal megemlítették, hogy ellenkező esetben maradt még a régi harcokból fejsze, kasza elég, hát erővel is meg fogják akadályozni a fakivágását.

A főmérnök véletlenül okos magyar ember volt, megértette a népet s új tervet készített, mely ép oly jó volt mint a régi s a két fa megmaradt. Azonban az újabb terv új költségbe került, ki vállalja magára ezeket. Hát a szegény ruthén nép, mely nyomoruságban, elhagyatottságban tengődik odafent, kifizelte ezt is, mert hiven és kegyelettel őriz minden magyar történelmi emléket, habár egy szót sem tud magyarul.

Atörténelmi mult tisztelete lesz-e valaha nálunk is ilyen?

A Nő-egylet estélye.

A szigetvári jótékony keresztény nőegylet valóban eltalálta, hogy mikor kell rendezni estélyét. Február elseje igen alkalmas bál terminus. Alkalmas egyrészt azért, mert hát éppen elsején van, ami hogy a mai pénzsűk világban mit jelent, bizonyára nem kell bővebben fejtegetnünk. Alkalmas továbbá azért, mert kellős közepén van a farsagnak, amikor legjobban tombol a jó kedv de végül még azért is mert utána ünnepnep következik, módot nyújtva a bálifáradalmak, a tánc és pezsgő mámorának kialvására.

— Nem hiszem, nem hiszem! — topant lábával, mikor végig jut tekintete egy idylli képen, melyet egy fiatal élvez át a bál tönkelegében. Csak egy elmerülés van szemükben, nem beszélnek semmit, mégis olyan feszíti keblüket a sejtelmes boldogság.

— Nem hiszem, nem hiszem! Azok nem boldogok! Azok is csak játszanak!

Hatodik stádium.

Gizella nagysám ma felette bosszus, Alaposabban ügyel a tükörbe és több rünczot vesz észre arcán, ezüst hajszalat fésülés közben.

Szive elszorul, aztán hangosan dobog.

Hogy tetezze a sors szenvedéseit, gyermek multság hangzik az udvarról. Mindég jobban kavargó ereiben a vér ezt a keserűséget nem lehet elfullasztani, szinte a düh környezi.

Reszketve szakítja fel az ablakablát, szeme ciklázik, ajka vonaglik:

— Elhordjátok magatokat!

A bádgosok Ódonkéje kerőre fogta a dolgot.

És szól a naiv hang csengve:

— Túrjon meg beünneket Giza néni!

Hetedik stádium.

Egy világgýülölő öreg kisasszony.

Nem esoda hát, ha ilyen előnyök mellett kitünően sikerült a nőegylet estélye, melyről az alábbi tudósítást közöljük:

Már este 8 órakor zsufolásig megteltek szép közönséggel az Olvasó egyletben a tánc és melléktermek, hol a multság tartatott. Kevéssel 8 óra után megcsendült a rendező csengője s a közönség elfoglalta helyét a függöny felgördült és sajnos ott állt előttünk az egylet régi szép szinpadának összetákkott roncsa, melyen az oldal szinfallat felagatott lópokróczok képezték. A háttérben a fal mellett néhány palma volt, de ez semmiképpen sem illet a falusi korezmában felállítani szokott felszer forma szinpadhoz. Mondom ez a kopár csunya szinpad a makacsodó függönyével sokat levont a hatásból. Am lássuk a műsort:

Először *Tréfás egyveleg* 3 szölamban énekelte a Női-dalkör ez pompásan sikerült.

Ezután *Napkelet fiai* czímmel egy teljes órán át érdekes, de terjengős felolvasást tartott Kun Kálmán főrendező. Ez a felolvasás oly alapos tájékozottsággal volt megírva és előadva, mintha a felolvasó ott járt volna személyesen az apró sárga emberkék országában a szép Gésák között.

„*Ballade et Poloneise*“ Vieuxtempstől hegedün előadta Dr. Szabó István és zongorán kísérte Filipovicsné Bátorfy Emília. Erőről a szép klaszikus zeneszámról, felesleges a dicséret, mert Filipovicsné és dr. Szabó mesteri játékát, mindig a legnagyobb élvezettel hallgatja a közönség, minek bizonyítéka volt a sűrűn felhangzó frenetikus taps, mit az előadó zeneművész, és művész arattak.

Utazás a földkörül, ez a cím nem megfelelő, de annál jobban sikerültek a görög-tüzfény mellett bemutatott bájos leánykából álló csoportozatok. A pár pillanatokig élvezhető képekben gyönyörködött is a közönség.

Ezután Harsányi „*Rodostói árnyak*“ című hazafias remek költeményét érzéssel és szépen szavalta Zakál Vilmosné, a miért volt is tapsban része.

Hyponolizmus. Dialog következett, melyben Kain Mariska csicsergett kedvesen, míg partnere Engelleiter Rezső humoros előadásával és mókáival jól megkacagattatta a közönséget. A jól sikerült párjelenet szereplőit tapssal honorálta a publikum.

Ezután „*Midőn anyám*“, című ének duett következett. Előadták Filipovicsné és Kun Kálmánné. A megható szép éneket remekül adta elő a két urnő és a jól megérdemelt tapsokban nem is volt hiány.

Végül a „*Kilencz mársza*“ Élőképet láttuk és gyönyörködtünk Minerva istennőben, meg mind a kilencz márszában. Ezzel a műsor éjjel fél 12 órakor véget ért s a függöny legördültekor falrengető tapsviharral hívták a fáradhatlan rendezőt a lámpák elé s éljenzés közepette rőtta le háláját irányában a nagy közönség.

Ezután kezdetét vette a tánc. Az első négyest 56 pár táncolta. A multság a legvidámabb hangulatban a reggeli órákban ért véget. A rendezőség a jelen volt hölgyek névsorát közlés végett így adta át nekünk.

Asszonyok: Hegyessy Jánosné, Dr. Szabó Istvánné, Duchon Ödönné, Farkas Gyuláné, Dr. Kriszt Béláné, Ocsodál Jánosné, Baumgartner Adolfné, Ocsodál Gusztávné,

Stephaich Pálné (Görösgal), Krizsán Ferencné, Vásárhelyi Istvánné, Nagy Ernőné, Filipovicsné (Pécs), Visy Sándorné, Nagy Tera, Prann Béláné (Gyöngyös), Salamon Jenőné, Kun Kálmánné, Dr. Szily Ádámné, Vargha Sándorné, Szalay Józsefné, Bali Sándorné, Fejes Józsefné, Molvay Lászlóné (Babócsa), Freiszberger Gyuláné, Zakál Vilmosné, Siska Károlyné, Balogh Emma, ifj. Szalay Józsefné (Pécs), Bözenbach Lajosné, Puskás Gyuláné, Nicsovics Vazulné, Udvary Józsefné, Weichart Endréné, Engelleiter Rezsőné, özv. Wanka Kamillné, Farkas Jánosné, Tóth Istvánné, Dr. Létráné (Kolozsvár), Braunstein Józsefné, Unhert Antalné, Mácsovits Lajosné (Téklafalu), Pichler Józsefné, Kenessey Istvánné, Kollárné (Pécs), Csendes Gézané, Faboricza Józsefné, Kertész Miksáné, Horvaticsné (Pécs), özv. Dömösné, Tihanyi Sándorné (Pécs), özv. Wiedermanné, Mauchart Antalné, özv. Kopátsy Nándorné, Hampfné (Pécs), Maurer Janosné, Jankovics Gyuláné, özv. Tutsitsné, Petrovits Árpádné, Helmich Ferenczné, Molnár Edéné, Göndör, Jánosné, Olosz Béláné, Szijártó Ferenczné, Béres Ferencné, Puchmann Józsefné, Szücs Józsefné, Pandurits Istvánné, Bernát Jánosné, Horváth Jánosné, Göndöcsné.

Leányok: Duchon Irén, Theodorovits Etel, Farkas Leonka, Ocsodál Etelka, Ocsodál Margit, Tóth Ilonka, Vargha Mariska, Vargha Rózika, Kriszt Leonka, Herczeg Mariska, Herczeg Janka, Nagy Jolánka, Szalay Janka, Stephaich Ilonka (Görösgal), Hegyessy Janka, Filipovics Emília (Pécs), Unhert Margit, Himer Ilonka, Bözenbach Erzsike, Cserta Mariska, Udvary Jolánka, Schvabik Margit (Denesháza), Weichart Ilonka, Müller Gizella Braunstein Ilonka, Kain Mariska, Szijártó Gizella, Cserta Irma, Cserta Margit, Eördögh övérek (Mozsgó), Tursits Jolán, Maurer Amália, Cseke Irén, Kopátsy Ilonka, Mauchart Mariska, Kraszny Aranka, Béres Juliska, Puchmann Annuska, Mezei Annuska (Szulimán), Olosz Mariska, Szommer Erzsé.

H I R E K.

— **Vármegyei közgyűlés.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága ez évi február hónap 5-én, azaz holnap hétfőn délelőtt tartja rendes evnegyedes közgyűlését a vármegyeháza nagytermében. A 9 órakor kezdődő közgyűlés tárgysorozata 87 pontból áll, amelyek közül érdekesebbek a következők: Egy árvaszéki ülnök és egy szolgabíró választása, a belügyminiszternek a nemzeti ellentételés ügyében hozott közgyűlési határozatokat újabban megsemmisítő rendelete, a megsemmisített közigazgatási bizottsági tagválasztások újabb megejtése, Szabolcsvármegye átirata a póttartalékosok behívása alkalmával a képviselőházhoz intézett föliratának támogatása iránt, Kisküküllővármegye átirata az általános titkos választói jog törvénybe iktatása ellen, Háromszék vármegye és Győr város átirata a választói jog kiterjesztése iránt. A 22. pont Szigetvár határozata a távollátó-alap kiadása tárgyában. 65. Siska Teréz szigetvári leányiskola tulajdonos segély iránti kérvénye . . . Megemlítendő, hogy erre a közgyűlésre csak a belépésre jogosító igazolvánnyal lehet elmenni, amely körülményre az alispán helyettes főjegyző külön fölhívja a törvényhatósági bizottsági tagok figyelmét.

— **A szigetvári segély-egylet közgyűlése** ma délután 10 órakor nem a Korona szálloda nagytermében, hanem saját helyiségében tartja meg.

— **Adományok.** A plebánia templom orgonájára adakoztak: Heregh József 2 kor. Tóth István ügyvéd 10 kor. Verböczy János 10 kor. Persely 2 kor. 40 f. Brigovác András 4 kor. Perselyből 3.65. Gyűjtést folytatjuk.

— **Uj utbiztos.** A főispán Garay Józsefet a baresi járásba utbiztosnak nevezte ki.

— **Férjgyilkos asszony.** Egy minden emberi érzésből kivetkőzött, de nem normális eszjárású szörényi paraszt asszony Balogh Katalin, a héten ittas állapotban, a szintén részeg állapotban levő férjét Varga Istvánt veszekedés közben egy fejszecsapással agyonvágta. A gyilkos asszonyt a csendőrök le tartóztatták.

— **A vadász szezon utolsó napjai.** Csütörtöktől fogva már nyugodtan lehetnek a nyulak, nem szabad rájuk duplázni augusztus 15-ig. Így a nyár derekig sutba kerülnek a Lankaszterek, de az utolsó napon még kivette részét minden vadász ember a gyönyörűségekből.

— **Vármegyénk református lelkészi karához.** Örömmel jegyezzük föl, hogy az emberszeretet nevében való fölhívásunk nem hangzott el nyomtalan. Arról van szó, hogy segítsük meg a *Nagypénteki református Társaságot*, mely céljaul tűzte ki a hét éven feüli elzüllesnek predestinált árva gyermekeket. A Társaság emberbaráti feladatait felekezeti jelleg nélkül gyakorolja, ami mégis az első és legnagyobb segítséget a hazai református lelkészi kartól várja. A Társaság egy koronás sorsjátékot rendez, igen értékes és számra nézve is tekintélyes 563. nyerménnyel. A főnyeremény értéke 10.000 korona. A Társaság azt kéri, hogy erre a jótékony célú sorsjátékra a lelkészi kar hívja föl a hívek figyelmét. A játéktervből kitünik, hogy míg a jószívek egy nagy emberbaráti föladatot végeznek, nagy nyeresi esélyekkel lehetővé teszik magukra nézve azt, hogy értékes nyereményekhez jutnak. A Társaság a huzást június 6-áig okvetlen megtartja. A magunk részéről is kérjük vármegyénk nemeslelkü református lelkészeit, hogy a gyermek, a lélekmentés ez Istennek tetsző szép munkája sikerét tőlük telhetőleg gyámolítsák.

— **Hülye tolvaj.** A m. hó végén Antolovics Mátyás patosfai polgár szobájából egy fekete bőr tárczában 10 kor. 90 fillért elloptak. A károsult gyanúja a szomszédban lakó Koronics István 16 éves hülye suhanczra irányult, kit a csendőrök vallatóra is fogtak és hosszas faggatás után beismerte a hülye ficzkó, hogy a lopott pénzt, nevelő atyja Zsumits János istállójába ásta el, hol meg is találták.

— **Pénzhamisítókért ezer korona jutalom.** A pénzügyminiszterium körrendeletben hívja fel a közönség figyelmét az ezüst és nickelpénzek átvételénél való ótatosságra. 1897-ben csak egyforintosokra, míg 1902. év vége óta egykoronás, 1903. évi július óta ötkoronás ezüst érmekre is kiterjedt a hamisítás. Ezen hamisítványok forgalomba hozatala mindjobban elterjed. A hamisítványok késsel könnyen vágathatók, felületük érdes, homályos, rajzaik és betűik elmosódottak, azonkívül a szélirat „Bizalmam az ősi erényben” vagy teljesen hiányzik, vagy az érmébe beleöntve, elmosódott, alig kivehető. Ismerető jelei tehát: szürke szín, zsiros tapintás, csekélyebb súly, érdes felület és hiányos szélirat. — Aki a hamisítók nyomára vezet a hatóságokat, az a pénzügyminiszteriumtól 1000 korona jutalomban részesül.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A szigetvári jótékony keresztény-nőegyletnek a hó 1-én tartott estélyén felülfizettek a következők: Báró Biedermann Rezsóné 20 K. Hónig Aladár (Apáti) 20 K. Duchon Ödön 14 K. Dr. Szendrödy Károly 10 K. Stepaich Pálné (Görösgal), Dr. Kriszt Béla, Dr. Szily Ádám, Dr. Perczel Győző, Molnár László (Patosfa) 6—6 K. Visy Sándor, Bárvarth Karolyné, Deutsch Aladár 5—5 K. Herger József 4 K. Kapossy Iván, Dr. Perczel Győző, Heisler Ferencz 3—3 K. Balogh Emma, Dr. Kohn Árminné, Tóth István, Kertész Miksné, Molvay László (Babócsa), Solti Gyula, Bárvarth Gyula, Puskás Gyuláné, Verböczy Nep. János, Salamon Jenő, Ferencz Dávid 2—2 K. Hölscher Ferenczné, Nagy Teréz, Horváth Györgyné, Jankó Mihályné, Pichler József, Dr. Ujházi Hugó, Gáts Lajos, Mácsovic Lajos 1—1 K. Lustig Sándor 50 f. M. K. 20 fillér. Összesen 157 K. 70 fillér. Tiszta jövedelem 426 K. 78 fill. A t. felülfizetőknek ezuton is köszönetet mond a Nőegylet.

— **Községi jegyzők figyelmébe.** Illetékes helyről figyelmeztetik a kivándorolni szándékozokat, hogy Transvaal és Orange államok újabbán azt a határozatot hozták, hogy az irni és olvasni nem tudóknak az oda való bevándorlást nem engedik meg.

— **Beretvával megakarta ölni.** Egy életveszélyes fenyegetésről érkezett jelentés a héten a büntető bírósághoz. Az eset ez: Raudenkrancz István teklafalusi lakos egyik estén összeperelt a vele vadházasságban élő Vahn Marival és éles beretvával megakarta ölni, de ő elmenekült s azóta haza sem tért, mert fél, hogy a házastárs ember gonosz szándékát végre is hajtaná. A kivert nő most sürgős intézkedést kér a bíróságtól, hogy saját tulajdonát képező lakóházából Raudenkrancz eltávolíttassék, hogy ő visszatérhessen s hogy magát otthon biztonságban érezhesse.

— **Szervezkedés az arató sztrájkra.** A Dunántul több megyéjében mezei munkások a politikai viszonyokra hivatkozva az aratási szerződést vonakodnak alá irni. Mi azonban azt hisszük, hogy nem annyira a politikai viszonyok az indító okok, hanem a háttérben a lelketlen igaztók aknamunkája folyik, hogy a nyárra a birtokos osztálynak egy kis meglepetést szerezzenek. Ezzel szemben mint értesülünk, Szigetvárott február hó 11-én délután 3 órakor a szigetvári járás földbirtokosai, bérlő és gazdatisztjei a cseléd és munkás ügy rendezését célzó értekezletet tartanak a Korona vendéglőben. Mivel jövő számunkban bővebben foglalkozunk.

— **Elvert vevő.** Kiss János 54 éves Szab. szt. királyi polgár, butorokat rendelt Höffler Péter szigetvári asztalosnál. Miután azonban az ő állítása szerint a munka nem volt megfelelő, ezért kérte az asztalost, hogy javítsa ki. Erre dühbe gurult Höffler uram és alaposan leszidta az elégedetlen vevőt. De ez még nem volt elég hanem, mint az orvosi látélet is bizonyítja, a mester és segédje Kazi György, léczdarabokkal véresre verték a szegény atyafit, ki feljelentette őket a bíróságnál.

— **A kamatszámítás a váltóleszámitolási üzletben.** Az Osztrák-Magyar Bank üzletvezetősége ez év kezdetén a leszámítolásra vonatkozó szabályok közé azt a rendelkezést vette fel, hogy ezentul a leszámítolásra benyújtott váltók kamatait a váltókat benyújtó cégek számítsák ki. Ezt a számítást eddig a bank tisztviselői végezték, ami az eljárást nagyon meglasztotta.

— **Színházi bérlők.** A mult számban közölteken kívül béreltek még: Eckstein Dávidné, Fuchs Zsigmondné, Pichler Józsefné, Horváth Ödönné, Faboricza Józsefné, Puskás Gyuláné, Takán Istvánné, Ferencz Dávidné és Morgenstern Ignáczné, Eddig összesen 60 bérlőt. Bérelni még folyton lehet.

S z i n h á z.

Megjötték a színészek.

Valóságos kis népvándorlás volt látható pénteken délelőtt nálunk. Thespis szeke-re begördült hozzánk. Megjötték a színészek. Itt van a bohém kompánia!

Szilágyi Dezső előnyösen ismert szingazgató vonultatta be truppját hozzánk előszőr, hogy szineloadásaival gyönyörködtessen bennünket. Mi hisszük, hogy a szigetvári jó magyar közönség nem felejt el, különösen a mai svarszgelbnek készülődő világban azt, hogy „Nyelvében él a nemzet”. És ennek a szép zengzetes magyar nyelvnek, a kultúrának vándor apostolai ütötték fel tanyájukat nálunk, (habár mint az igazgató mondja csak rövid időre,) de tőlünk függ, hogy tovább maradjanak körünkben, tehát tőlünk telhetőleg pártoljuk is őket, . . . mert a lelki művelődésre kiadott pár korona, bőven meghozza gyömölcsét. En uram Istenem, hát ki pártolná a magyar színészetet, ha nem mi, magyarok?

Az első bemutató előadás tegnap este volt. Egybevágó szép előadásban Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrácz bájos, idyllikus magyar operettje a „János vitéz” került színre. Ugy a darab méltatását, mint az előadásról való referátát térszúke miatt, lapunk jövő számában közöljük. Azonban közkívánatra itt adjuk a „János vitéz” szövegét.

A „János vitéz” szövege.

Első felvonás. A faluvégén bucsuznak a leányok a hadba induló huszároktól. A háromszínű lobogóra a piros pántlikát Iluska, a falu legszebb virágszála, köti rá. Szegény Iluskát halálra kínozza gonosz mostohája; a kis árvának egyedüli öröme, minden boldogsága Kukoricza Janesinak, a derék bojtárlegénynek szerelme. De ennek az idyllnek is vége szakad. A gonosz mostoha pénzért felbérel a falu csöszét, hogy hajtsa a tilosba a Jancsi nyáját és mikor ez megtörténik: Janesinak menekülnie kell a nép dühe és a reá váró büntetés elől. Búcsut vesz Iluskájától, felesap huszárnak és megy világot látni, de megígéri szerelmesének, hogy hogy soh' sem feledkezik el róla és száz halálból is vissza jön érte, kis menyasszonyáért.

Második felvonás. A francia király udvarában nagy a szomorúság: a török megnyerte a csatát, veszendőben a franciák királyának koronája, országa. Ekkor megérkezik hős huszáraival János vitéz — a ki sok hőstettéért nyerte ezt a nevet — és a szép francia királyleány kérésére vállalkozott az ország megmentésére. Harcba indul és elkergeti, leveri a tatárt. A francia király hála-ból felajánlja neki országa felét és leánya kezét. De János vitéz — általános álmélkodásra — visszautasítja a királyleány kezét. Iluskájára gondol, hozzá vágyik vissza a szive lelke. Furulyaszó hallatszik: porlepte, szomoru huszár érkezik. Bagó, a trombitás, a ki meghozza a dermesztő hírt Jancsi falujából, hogy Iluska nincs többé. A gonosz mostoha rosz bánásmódja halálba kergette. Elhoz egy rózsát Janesinak, azt a rózsát, a melyik Iluska sírján nőtt. Jancsi — megtört

Szívvél, kínzó fájdalommal lelkében — bucsut vesz a francia király udvarától és elindul Bagóval, hogy a halálban keressék szívük közös szerelmét: Iluskát.

Harmadik felvonás. Janesi és Bagó vándorutjukban, elérkeznek az Élet tavához. A gonosz mostoha, mint rút boszorkány, megkísérli Janesit eleselni a tó környékéről, de Janesi a tündérek énekéből megtudja, hogy hol van és hogy itt feltalálhatja elvesztett Iluskáját. Az Iluska sírján női rózsaszálát bedobja az Élet tavába, a tóból virágok, rózsák nőnek és előtűnik a tündérek birodalma, a hol Iluska a tündérrájkirálynő. A két szerelmes boldogan talál egymásra és Janesit rábírta Iluska, hogy maradjon meg Tündérországra a tündérek királyának. Janesi beleegyezik, de mikor a távozó Bagó szomorú nótája felelendül a furulyán, nem bír magával és utána rohan, haza: szép Magyarországra. Ilus sem maradhat, hasztalan kérélik a tündérek, Janesija után siet és egyelülve, érkeznek haza, estének idején, a faluvégére, Iluska jól ismert kis hazába. Bagó pedig, siratva a maga elvesztett boldogságát, lepihen a patak partjára.

B.

Kiadja a szerkesztőség.

Színházi heti műsor.

Vasárnap	d. u. Vereshaju felhelyárakkal.	
Hétfőn	este Lőcsei fehérasszony 2 bér.	
Kedden	Sötétség	3 „
Szerdán	Smolen Tóni	4 „
Csütörtökön	Fehér Anna	5 „
Pénteken	Hajduk hadnagya	6 „
Szombaton	Fősvény felhelyárakkal	
Vasárnap	Bolygó görög	7 bér.
	János vitéz bérlet szünet.	

792 sz.

1905 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szigetvári kir. járásbírósa 1905 évi V. 574/1 számú végzése következtében Dr. Ujházi Hugó ügyvéd által képviselt Csepregi Rozália javára Berta József ellen 220 K s jár. erejéig 1905 évi decz. hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1100 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, 2 csikó, 1 sertés és 1 kocsí nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szigetvári kir. járásbírósa 1905-ik évi V. 574/2 számú végzése folytán 220 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. aug. hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 168 kor. 03 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig. Szörényben alperes lakásán leendő megtartására 1906 évi február hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szigetvárott, 1906. évi január hó 28. n.

Klie János.
kir. bír. végrehajtó.

34 sz.
1906 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek 1905 évi 5407 számú végzése következtében Dr. Piszár Antal ügyvéd által képviselt Baresdrávavidéki takarékpénztár javára Vecsei József és neje és özv. Bakos Istvánné 300 K s jár erejéig 1905 évi június hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 882 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, 2 tehén, 2 borjú, és 6 sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Szigetvári kir. járásbírósa 1905-ik évi V. 293/4 számú végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi február hó 3 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 71 kor. 68 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Darányban alperesek lakásán leendő eszközökre 1905 évi február hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. év LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szigetvár 1906 évi jan. hó 28 n.

Klie János
kir. bír. végrehajtó.

Szőlővessző eladása

200,000 darab dús

Gyökeres vessző-fajok

u. m.: Portalis, Monticola

gyökeres, ára 1000 darabonként 30 kor.

Kapható:

Gergics Mártonnál

Pécs, Rókus-utca 9. szám alatt.

Eladó

egy jól jövedelmező, legújabb mintákkal berendezett

előnyomda,

ugyszintén egy

phonográf és grammophon

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legjobb

készítményü

BUTOROK

minden kivételben, óriási választékban rendkívüli olcsó áron kaphatók:

Fehér Béla

butorraktáiraiban

PÉCSETT, Apáca-u. 2. sz. a.
a takarékpénztári palotában.

3-25

DEUTSCH DAVID FIA

MÁGNÁS

VÁSZNA

SZIGETVÁROTT

Törvénytől 18074 sz. alatt

Háziasszonyok!

Minden háztartásban nélkülözhetetlen!

Ingek és ágyneműekre
a legjobb és legtartósabb a

M Á G N Á S

v á s z n a !

1 vég (23 mtr.) 30 rőf 14 korona.

Egyszeri megrendelés
a legjobb ajánló levél.

Kizárólagos eladási jog.

MEGHIVÓ.

A „Polgári Önsegélyező-Egylet Szövetkezet“

t. cz. tagtársai

az 1906. évi február hó 11-én d. e. 10 órakor

saját helyiségében tartandó

IX. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyát képezi:

1. Vezérigazgató jelentése, a mérleg bemutatása.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. 1906. évi társulat megalakulása.
4. Vezérigazgató, aligazgató 10 igazgatósági tag és 4 felügyelő bizottsági tag választása.
5. Könyvvezető és pénztárnok fizetésének megállapítása.
6. Netáni indítványok tétele.
7. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.

Szigetvár 1906. évi január hó 19-én.

Az igazgatóság.

MEGHIVÓ.

A Dél-somogyi takarékpénztár részvény társaság

tisztelt részvényesei

a folyó évi február hó 18-án délelőtt 10 órakor

Szigetvárott saját helyiségében tartandó

XX. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Közgyűlés tárgyát képezi:

1. A tanácskozás vezető elnök és a jegyzőkönyvet hitelesítő két tagnak megválasztása.
2. Igazgatóság jelentése.
3. Felügyelő-bizottság jelentése.
4. 1905. évi tiszta nyereség mikénti felosztása.
5. Két igazgatósági, esetleg 1 felügyelő bizottsági tag választása.

Kelt Szigetvárott, 1906. január 31.

Tóth István
vezérigazgató.

30. §. Minden részvényes, kinek a közgyűlést megelőzőleg egy hónapon át a részvény nevére írva van, vagy személyesen, vagy meghatalmazottja által, kinek azonban részvényesnek kell lenni, gyakorolhatja szavazati jogát, köteles azonban minden részvényes a gyűlés megnyitása előtt egy nappal részvényeit az intézeti pénztárnál letenni.

Hirdetéseket jutányos árért veszfel
a kiadóhivatal.

Nyomatott Kozáry Ede gyorsajtóján Szigetvárott.